

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Lesy České republiky, s. p.**, Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 1442/65, Praha 10 – Vršovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2018, čj. MZP/2018/580/1234, 53503, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2023, čj. 5 A 251/2018-75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V této věci jde o přestupek v oblasti ochrany lesů. NSS rozebírá, proč neplnění preventivních povinností a nepřijetí bezodkladných opatření proti lýkožroutu smrkovému ohrožuje životní prostředí v lesích. NSS se rovněž zabývá zproštěním odpovědnosti za přestupek (liberací) a přiměřeností pokuty. Závěrem uvádí, za jakých okolností dlouhá délka řízení porušuje právo na spravedlivý proces a kdy soud nemusí provádět navržený důkaz.

I. Popis věci

[2] V roce 2017 se v českých lesích šířila kůrovcová kalamita, která mj. zasáhla lesy ve vlastnictví žalobce (nyní v řízení před NSS *stěžovatel*), které se nachází na Olomoucku, Bruntálsku, Frýdecko Místecku a Jesenicku. Aby se zabránilo rozšíření škodlivých činitelů na les, musí každý vlastník lesa sledovat a zaznamenávat výskyt a rozsah škodlivých činitelů, především pak preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů, například lýkožrouta smrkového [§ 32 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)].

[3] To stěžovatel neučinil a umožnil tak rozšíření kůrovce. Za to jej Česká inspekce životního prostředí uznala vinným za přestupek podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „zákon o ČIŽP“), a uložila mu pokutu ve výši 3 500 000 Kč. Inspekce stěžovateli vytkla, že včas neprovedl opatření proti lýkožroutovi, zejména včas nevykácel napadené stromy. Tím vytvořil podmínky pro další působení lýkožrouta a ohrozil tím životní prostředí v lesích. Stěžovatel se odvolal k žalovanému, který odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí inspekce.

[4] Stěžovatel se proto obrátil k Městskému soudu v Praze, ale ani tam nenašel zastání. Úvodem městský soud vysvětlil, proč ve věci rozhodl bez nařízeného jednání. Byť stěžovatel a žalovaný požadovali provedení důkazů (žalovaný navrhoval provést důkaz odborným článkem, žalobce navrhoval provést důkazy internetovými články), ani jednomu z nich městský soud nevyhověl.

[5] Opomenutí stěžovatele provádět opatření proti lýkožroutům má příčinnou souvislost se zjištěnými následky (dokončení vývoje nové generace škůdců, jejich následné rozšíření a ohrožení jiných stromů, nutnost vykácet nově napadené stromy, prořezávání lesních ploch a vůbec ohrožení životního prostředí, přesněji ekosystému v lesích). Nepříznivé klimatické podmínky částečně přispěly k šíření kůrovce, to ale nic nemění na stěžovatelově povinnosti zabránit šíření kůrovce. Hlavní otázkou bylo, zda stěžovatel řádně plnil povinnosti podle lesního zákona, tj. jakým způsobem a jak účinně řešil kůrovcovou kalamitu. Počet napadených stromů, které inspekce označila (objem cca 453 m³), jistě nemůže odpovídat skutečnému počtu napadených stromů, to nicméně nebrání závěru o spáchání přestupku. Není podstatné, jaký objem stromů stěžovatel vykácel (v žalobě uvádí 1 475 444 m³ vykáceného dříví ze stromů napadených kůrovcem). Stěžovatel okamžitě nezastavil úmyslnou těžbu v nezasažených oblastech ani nepřesunul zaměstnance a techniku do postižených oblastí. Zapříčinil tak rozšíření škůdce stromu, neboť bezodkladně nepřijal opatření k odstranění a zmírnění následků kůrovcové kalamity.

[6] Městský soud nepřisvědčil sérii žalobních námitek, kterými stěžovatel kritizoval hodnocení účinnosti zavedených opatření pro mimořádné události. Otázka reorganizace stěžovatele přesahuje rámec věci, nastavené smluvní vztahy nezajišťují těžbu dříví napadeného kůrovcem a systém elektronické aukce dříví nepředstavuje účinné bezodkladné opatření. Stěžovatel se nemůže dovolávat liberace podle § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (přestupkový zákon). Neučinil vše, co bylo v jeho možnostech, aby přestupku zabránil. Stěžovatel předem věděl o hrozbě, měl zprávy o nepříznivých klimatických podmínkách, přesto nezahájil žádnou přípravu. Ač napadené stromy označil, vyčkával, až se v aukci najde zpracovatel dříví; tím umožnil další šíření kůrovce. Městský soud závěrem poznamenal, že již od roku 2015 musel stěžovatel vědět o zvýšeném výskytu kůrovce. V takovém případě mohl vyvinout nějaké úsilí, aby se vyhnul případné odpovědnosti za přestupek.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatel s rozsudkem městského soudu nesouhlasí a napadl jej kasační stížností. Stěžovatel namítá vícero pochybení. Městský soud rozhodoval ve věci příliš dlouho, tím

pokračování

stěžovateli fakticky odejmul možnost se účinně bránit, a porušil tím právo na spravedlivý proces. Nynější věc nebyla nijak složitá, soud nenařizoval žádné jednání ani neprováděl dokazování. Za průtahy tak může výlučně soud. Stěžovatel si dále stěžuje, že městský soud neprovedl jím navržený důkaz.

[8] Stěžovatel poukazuje na to, že byl trestán za protiprávní jednání, kterého se dopustil v určitém období (od 22. 9. 2017 až 26. 10. 2017). Klade si proto otázku, o jaký přestupek se v nynější věci vlastně jedná, tj. zda jde o více přestupků či o přestupek pokračující, trvající nebo hromadný. To údajně nikdo neřešil. Stěžovatel také zpochybňuje, zda mohl naplnit skutkovou podstatu přestupku podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ČIŽP.

[9] Stěžovatel dále říká, že pokuta je nepřiměřená, diskriminační a šikanózní a že porušuje princip právní jistoty a legitimního očekávání (za stejný přestupek uložila inspekce pokutu 500 000 Kč). Jedná se jen o exemplární trest za zanedbatelné porušení zákonných povinností (celkové množství neasanovaného dříví bylo nízké, které bylo navíc z různých míst). Stěžovatel nesouhlasí, že postavení profesionála odůvodňuje vysokou pokutu. Zdůrazňuje, že za vznik a rozšíření škůdců můžou hlavně nepříznivé klimatické podmínky. Nemohl tedy učinit více pro zamezení šíření kůrovce. Odkazuje na výroční zprávu inspekce a upozorňuje, že správní orgány nepostihly drobné vlastníky lesů. Stěžovatel má rovněž výtky k vymezení skutkové věty ve výrokové části rozhodnutí. Pokud správní orgány nezjišťovaly, kolik bylo přesně dohromady stromů napadených kůrovcem, tak jednoduše nemohly říci, že stěžovatel spáchal přestupek. Stěžovatel nesouhlasí, že hodnocení plnění povinností podle lesního zákona si vystačí jen s reprezentativním vzorkem; musí se vztahovat na všechny stromy. Stěžovatel je ve skutečnosti trestán za nevhodný způsob hospodaření, nikoliv však za vytvoření podmínek pro působení škodlivých činitelů. Stěžovatel pak obsáhle vysvětluje, proč nemohl učinit jiná opatření (poukazuje na technické a organizační obtíže, zdlouhavost případné reorganizace, vázanost právními předpisy v oblasti veřejných zakázek).

[10] I kdyby stěžovatel spáchal přestupek, jsou dány liberační důvody. Nesouhlasí s městským soudem, že nevynaložil veškeré úsilí, aby zabránil přestupku. Kritizuje úvahu městského soudu, že již od roku 2015 musel stěžovatel vědět o nebezpečí kůrovcové kalamity. Městský soud po stěžovateli požaduje něco, co fakticky nelze splnit.

[11] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. Žalovaný upozorňuje, že stěžovatel vznáší otázku klasifikace přestupku podle časového hlediska a otázku mnohosti přestupků poprvé v kasační stížnosti; taková námitka je nepřípustná. Sporný přestupek je přestupkem ohrožovacím: samotné nevykácení napadených stromů vytváří podmínky pro působení škůdců. Žalovaný zdůrazňuje, že stěžovatel v této věci neučinil vše, co mohl a měl, kácení stromů fakticky nechal na třetích osobách a nevyužil vlastních kapacit. Celkový počet napadených stromů není známkou skutkové podstaty přestupku. Stěžovatel není trestán za způsob hospodaření, nýbrž za opomenutí učinit preventivní a bezprostřední opatření proti šíření kůrovce. Znova zopakoval, že stěžovatel v době kůrovcové kalamity postupoval nedůsledně, svou liknavostí významně přispěl ke zhoršení situace, nemůže se proto dovolávat liberace ani poukazovat na jiné vlastníky lesů.

III. Právní posouzení

[12] Kasační stížnost je přípustná, má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] NSS předesílá, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Stěžovatelova argumentace směrem k nepřezkoumatelnosti je velmi obecná, NSS proto odpoví stručně. Městský soud v bodě 29 vysvětlil, proč neprovede pro nadbytečnost stěžovatelův návrh na provedení důkazu. Také se vyčerpávajícím způsobem vyjádřil k podmínkám liberace (body 66 až 73, zejména bod 71).

[15] NSS se dále věnuje dvěma okruhům otázek. Nejprve se bude zabývat sporným přestupkem a souvisejícími otázkami při sankcionování: od skutkové podstaty sporného přestupku, přes zproštění (liberaci) odpovědnosti za přestupek až po přiměřenost výše pokuty [III. A., kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.]. Ve zbytku soud věnuje pozornost namítaným vadám řízení před městským soudem [III. B., § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

III. A. Ke spornému přestupku a souvisejícím otázkám při sankcionování

[16] V této části NSS se společně vyjádří ke skutkové podstatě sporného přestupku, k povinnosti objasnit skutek a k přesnosti skutkové věty [III. A. 1., kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.], poté se zabývá zproštěním odpovědnosti za přestupky [III. A. 2., § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a konečně přiměřeností pokuty [III. A. 3., § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

III. A. 1. Nedostatečné provedení preventivních opatření vytváří podmínky pro působení škodlivých organismů

[17] Ochrana lesa je jednou z nejdůležitějších povinností vlastníka lesa. Zákonodárce jejím zavedením sleduje několik legitimních zájmů, jednak zájem na *zachování lesů*, jednak zájem na *ochraně životního prostředí v lesích*. Právní úprava povinnosti chránit les je ovšem obsažena ve více právních předpisech. Povinnosti směřující k zachování lesů upravuje lesní zákon, zatímco povinnosti k ochraně životního prostředí, resp. ekosystému v lesích obsahuje zákon o ČIŽP. Ačkoli zmíněné zákony sledují odlišný zájem, výklad některých ustanovení jednoho zákona se neobejde bez druhého.

[18] Tak tomu je u sporného přestupku podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o ČIŽP. Ten uvádí, že *fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a nebiotických činitelů*. Jedná se o ohrožovací přestupek, který lze spáchat i opomenutím (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 7. 2008, čj. 1 As 15/2007-141, č. 1727/2008 Sb. NSS).

pokračování

[19] Uvedená skutková podstata *nepřímo* stanoví pravidlo chování, podle něhož nikdo nesmí konáním nebo opomenutím ohrozit či poškodit životní prostředí v lesích tím, že vytvoří podmínky pro působení škůdců nebo jiných nežádoucích činitelů. U vlastníka lesa je navíc nutné přihlédnout k povinnostem, které mu ohledně péče a ochrany lesa ukládá lesní zákon (srov. rozsudek ze dne 8. 6. 2011, čj. 3 As 11/2011-69).

[20] Podle § 32 odst. 1 lesního zákona musí vlastník lesa provádět preventivní opatření proti škodlivým činitelům na les, jako lýkožroutu smrkovému coby škodlivému organismu [srov. § 2 písm. f) lesního zákona]. Citované ustanovení pak příkladem uvádí, co se preventivními opatřeními rozumí. Vlastník lesa musí zejména sledovat a zaznamenávat škodlivé činitele a preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů [srov. § 32 odst. 1 písm. a) a b) lesního zákona]. Pokud nastane mimořádná událost a vzniknou nepředvídané škody v lese, musí je bezodkladně odstranit a zmírnit jejich následky (§ 32 odst. 3 lesního zákona).

[21] Stěžovatel namítá, že opožděným vykácením napadených stromů nevytvořil podmínky pro působení lýkožrouta ani neohrozil životní prostředí v lesích. NSS naopak říká, že právě to bylo důvodem, proč se lýkožrout v zasažených lesích dále rozšířil.

[22] Správní orgány stěžovateli vytkly, že včas *nevykácel* stromy, které sám označil za napadené, ani včas *nepodnikl* ozdravné kroky (tzv. asanaci) jejich dřevní hmoty, a to v situaci, kdy se šířila kůrovcová kalamita. Místo toho vyčkával, než se najde dodavatel služby, tj. než se najde někdo, kdo bude ochoten vykácet napadené stromy. Vznikla tak prodleva v řádu několika týdnů (4 až 9 týdnů), která umožnila larvám lýkožrouta plně dospět. Dospělí jedinci lýkožrouta se pak následně rozšířili do okolí lesa, napadli zdravé stromy a nekontrolovaně ničili životní prostředí v lese (srov. s. 5 rozhodnutí žalovaného). Stěžovatel tak svou nečinností a nedůsledným plněním zákonných povinností vytvořil podmínky pro další šíření kůrovce, o čemž svědčí mj. výletové otvory na napadených stromech.

[23] Stěžovatel dále namítá, že správní orgány nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Správní orgány musely zkontrolovat všechny stromy, zjistit celkový počet napadených stromů a až na základě toho mohly uzavřít, zda stěžovatel spáchal přestupek, či nikoli. Tento nedostatek měl podle stěžovatele vliv i na skutkovou větu rozhodnutí.

[24] NSS k tomu uvádí následující. Rovněž při správním trestání platí trestněprávní zásady, především zásada presumpce nevinny a zásada *in dubio pro reo*. Správní orgán se nemůže spokojit jen se závěrem, že obviněný *pravděpodobně* spáchal přestupek. Naopak musí bez důvodných, rozumných pochybností prokázat, že obviněný svým jednáním naplnil všechny znaky skutkové podstaty přestupku (rozsudek ze dne 27. 6. 2013, čj. 7 As 145/2012-39, včetně tam cit. starší judikatury). Povinnost prokázat přestupek má pouze správní orgán nehledě na to, zda se obviněný aktivně hájí či využije svého práva mlčet. Správní orgán postupuje v řízení o přestupku tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou *důvodné pochybnosti*, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 1. 2014, čj. 5 As 126/2011-68, č. 3014/2014 Sb. NSS, body 21 a 22).

[25] V nynější věci správní orgány musely zjistit, zda stěžovatel opomenutím plnit preventivní povinnosti a přijmout bezodkladná opatření umožnil další šíření lýkožrouta, tedy zda vytvořil *podmínky pro působení škodlivých biotických a nebiotických činitelů*. Logicky se proto zaměřily na to, zda a jak účinně stěžovatel vyhledává, těží a sanuje napadené stromy. Zjištěný skutkový stav ukázal, že stěžovatel systematicky selhával při plnění zákonných povinností. Tento nedostatek zjistila inspekce na více místech, jak se postupně rozšiřoval předmět kontroly (blíže body 4, 7 a 11 rozhodnutí inspekce).

[26] NSS souhlasí s městským soudem, že správní orgány nepochybily, pokud nezjistily přesný počet napadených stromů. Nejedná se totiž o znak skutkové podstaty přestupku, text zákona neobsahuje žádné slovní spojení, které by uvádělo množství, počet apod. jako znak skutkové podstaty. Správní orgány správně na základě *reprezentativního* vzorku (369 ks nevykáčených stromů o celkovém objemu 453 m³) podrobně popsaly příčiny, proč se kůrovec rozšířil.

[27] Stěžovatel neuspěje ani s navazující námitkou, v níž poukazuje na nedostatečné vymezení skutkové věty. Správní orgány popsaly skutek tak, aby nebyl zaměnitelný s jiným skutkem. Skutková věta obsahuje, v jakých lesích, v jakých jejich částech (jednotkách prostorového rozdělení lesa), k jakému dni a jakým způsobem se stěžovatel dopustil přestupku. Stěžovatel tak věděl, čeho se dopustil a za jaké jednání je trestán (k významu skutkové věty ve výrokové části rozhodnutí srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, čj. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS, *AQUA SERVIS*). I kdyby skutková věta neobsahovala zcela vyčerpávající popis skutku, není to bez dalšího důvod ke kasačnímu zásahu, je-li povaha skutku včetně všech podrobností zřejmá z odůvodnění rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 22. 10. 2015, čj. 10 As 189/2014-46, *Vinařství Mutěnice*, bod 20, včetně tam cit. judikatury).

[28] NSS rozumí tomu, proč stěžovatel upozorňuje na různé organizační, technické, personální a právní překážky, které jej obecně, ale i v době mimořádných událostí svazují. To ho ale neomlouvá, aby přehlížel jiné povinnosti. Stěžovatel není trestán za způsob hospodaření v lese, nýbrž za to, jakým způsobem se postavil k hrozbě šíření lýkožrouta.

[29] Stěžovatelova námitka, zda se jedná o případ mnohosti přestupků, pokračující, trvající nebo hromadný přestupek, je nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Žádnou takovou námitku totiž stěžovatel v žalobě neuplatnil, ač tak učinit mohl. Nic totiž stěžovateli nebránilo v žalobě zpochybnit úvahy inspekce, že jde o pokračující přestupek (body 122, 186 až 188 rozhodnutí inspekce). Ze stejného důvodu je nepřipustná námitka, v níž stěžovatel upozorňuje nedostatečné časové vymezení skutku.

III. A. 2. *Stěžovatel nevynaložil veškeré úsilí, aby přestupku zabránil*

[30] Stěžovatel dále namítá, že v jeho případě tu jsou důvody pro zproštění odpovědnosti za přestupek podle § 21 přestupkového zákona (tzv. liberační důvody).

[31] Podle § 21 odst. 1 přestupkového zákona *právníká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*. Již z textu cit. ustanovení jasně plyne, že na rozdíl od prokazování viny za spáchání

pokračování

přestupku důvody liberace prokazuje obviněný; správní orgán pak posuzuje jejich důvodnost (srov. rozsudek ze dne 7. 10. 2022, čj. 5 As 243/2021-39, *Helvetia Direct Marketing*, bod 26).

[32] Stěžovatel však neuvádí žádné konkrétní argumenty, proč zrovna v jeho případě je třeba přistoupit k liberaci. Stěžovatel dokonce (mylně, neboť v rozporu s textem zákona) říká, že nemusí nic tvrdit ani prokazovat. Pokud však stěžovatel neuvedl nic konkrétního, nelze po správních orgánech ani po soudu požadovat, aby se touto otázkou blíže zabývaly.

[33] NSS chápe kritiku stěžovatele, že je mnohdy obtížné předvídat budoucí události a odpovídajícím způsobem se na ně připravit. NSS ovšem připomíná, že v právu životního prostředí platí zásada předběžné opatrnosti (§ 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí). Ta ukládá každému povinnost jednat tak, aby zamezil jakékoliv škodě na životním prostředí, a to i v případě, kdy není předem jisté, zda škoda vznikne. Vždy je nutné vycházet z nejhorsího možného scénáře a na něj se připravit (srov. rozsudek ze dne 18. 12. 2008, čj. 1 As 94/2008-53, *obec Police*).

III. A. 3. Pokuta je přiměřená

[34] Stěžovatel konečně namítá, že uložená pokuta je nepřiměřená, správní orgány stanovily výši pokuty svévolně a že porušily všechny myslitelné právní zásady (zákaz diskriminace, právní jistota, a legitimní očekávání).

[35] Pro pořádek NSS předesílá, že se stěžovatel nedomáhá soudní moderace trestu (§ 78 odst. 2 s. ř. s.). V takovém případě prostor pro zohlednění přiměřenosti sankce podle § 78 odst. 1 s. ř. s. přichází v úvahu jen tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost dosahovala kvality nezákonnosti: správní orgán by musel vybočit ze zákonných mezí, nelogicky vyhodnotit hlediska pro uložení pokuty, přehlédnout některá zákonná hlediska či uložit likvidační pokutu (srov. rozsudek ze dne 3. 4. 2012, čj. 1 Afs 1/2012-36, č. 2671/2012 Sb. NSS, *Asociace užité grafiky a grafického designu*, body 22 až 26).

[36] Nynější pokuta není nezákonná. Na bezmála 21 stránkách správní orgány, resp. inspekce předložila důvody, proč považuje pokutu ve výši 3 500 000 Kč za odpovídající závažnosti případu (srov. body 124 až 221 rozhodnutí inspekce). Podrobně se zabývala všemi hledisky pro stanovení výše pokuty, především povahou a závažností přestupku včetně významu zákonem chráněného zájmu (bod 125), okolností a způsobu spáchání přestupku (body 127 až 178), významem a rozsahem následku přestupku (body 180 až 184), počtu útoků (body 186 až 188). Inspekce správně přihlédla k povaze činnosti stěžovatele (body 210 až 216). Nezapomněla ani na polehčující a přitěžující okolnosti (body 189 až 209).

[37] Konečná výše pokuty je tak výsledkem komplexního vyhodnocení skutkových a právních stránek protiprávního jednání stěžovatele. Správní orgány, resp. inspekce se pohybovala v zákonných mezích (stěžovateli hrozila pokuta až 5 000 000 Kč), zohlednila všechna zákonná hlediska a vyhodnotila všechny podstatné okolnosti tak, aby pokuta byla přiměřená přestupku.

[38] Není pravda, že správní orgány stěžovateli kladou k tíži nepřiznivě klimatické podmínky. Správní orgány výslovně uznaly, že se jednalo o prvotní činitele a tuto

skutečnost zohlednily jako polehčující okolnost. To, co se stěžovateli klade k tíži, je, že svou nečinností významně přispěl k rozšíření kůrovcové kalamity. Po stěžovateli se nechtělo, aby vymýtil kůrovcovou kalamitu, nýbrž to, aby alespoň zbrzdil šíření kůrovce a zmírnil tak škodlivé následky.

[39] NSS nevidí nic špatného na tom, že lze na stěžovatele jako profesionála klást vyšší nároky. Stěžovatel je státním podnikem, který se zaměřuje na lesní hospodářství. Lze tedy očekávat, že má odborné, organizační a technické předpoklady, aby řádně a včas plnil zákonné povinnosti v oblasti ochrany lesů. Jedná se o okolnost, kterou správní orgány správně vzaly v potaz při stanovení výše pokuty [§ 37 písm. g) přestupkového zákona].

[40] Stěžovatel rovněž namítá, že správní orgány uložily pokutu svévolně. Za podobný prohřešek již dostal pokutu ve výši 500 000 Kč (žalobu proti rozhodnutí zamítl městský soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2023, čj. 5 A 146/2019-48; nyní se před NSS vede řízení pod sp. zn. 7 As 115/2023). K tomu NSS uvádí, že za přestupky *podobné* závažnosti se zásadně mají ukládat podobně vysoké pokuty. Nynější případ se ovšem od výše zmíněného případu liší v jedné podstatné okolnosti: stěžovatel vytvořil podmínky pro rozšíření lýkožrouta **ve více lesích** napříč Moravskoslezským krajem a Olomouckým krajem. Závažnost nynějšího případu byla mnohem vyšší, proto správní orgány uložily citelně vyšší trest.

[41] Stěžovatel si nepomůže ani citací výroční zprávy z roku 2019 (část VIII. kasační stížnosti). Ta obecně popisuje neuspokojivý stav, který v té době existoval. Z toho ovšem nelze usuzovat, že by snad správní orgány měly nečinně přihlížet porušování zákonných povinností. To, že se jim nedaří postihovat jiné vlastníky lesů, nemá na potrestání stěžovatele žádný vliv.

III. B. *K řízení před městským soudem*

[42] Stěžovatel dále namítá, že soudní řízení trvalo příliš dlouho. Stěžovatel podal proti rozhodnutí inspekce žalobu dne 20. 12. 2018, městský soud o ní rozhodl až 31. 5. 2023, tedy zhruba čtyři a půl roku po zahájení řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. NSS k tomu uvádí, že stěžovatel s touto námitkou nemůže být úspěšný, neboť samotné průtahy v řízení před soudem nemohou být důvodem pro zrušení rozsudku [nálezn ÚS ze dne 12. 7. 2006, sp. zn. IV. ÚS 208/04 (N 133/42 SbNU 65), *Sdružení Jihočeské matky*].

[43] Stěžovatel konečně namítá, že městský soud měl provést jím navržené důkazy (odkazy na internetové články). Stěžovatel tvrdí, že tyto důkazy nebyly nadbytečné; chtěl jimi prokázat, že učinil vše, co bylo v jeho silách, aby přestupku zabránil. K tomu NSS uvádí, že soudy nemají povinnost vyhovět všem navrženým důkazům. Městský soud stručně vysvětlil, že internetové články nepřinášejí do věci nic nového, neboť správní spis obsahuje vše podstatné. Takové odůvodnění nepovažuje NSS za nijak problematické. Městský soud tak nezatížil řízení žádnou vadou.

IV. **Závěr a náklady řízení**

[44] Ani jedna z kasačních námitek není důvodná, NSS proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

[45] Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu